

OPINIÓ

“«Je me souviens»”

“Recordo.” Aquesta expressió figura a les matrícules dels cotxes del Quebec. A Ontario és “*Yours to discover*”; i en altres demarcacions, lemes diferents. En mirar un bitllet de banc, hi ha un text en francès i en anglès, de manera igualitària. Diuen: “Vaig néixer sota la flor de lis i vaig créixer sota la rosa anglesa.” Versos bonics que palesen la voluntat de recuperació identitària i una política lingüística de competència, en els dos sentits, plena. La presència de la història és diària, constant, les matrícules de cotxe ho palesen, com he tingut l'oportunitat de comprovar durant l'assistència a un congrés sobre història de la premsa a Montreal.

El Quebec sorprèn. Dues oficines sobiranes a Barcelona. La canadenc i la quebequesa. Aquesta assumeix solitàriament Immigració, Educació, Turisme i Economia. El govern central s'ho mira de lluny. Els quebequesos no entenen la subordinació catalana ni les renúncies polítiques dels líders locals. No ho comprenen per la posició de rebaixa de drets que suposa. Tenen lleis pròpies; les apliquen i prou. Multen, si cal, sense por, i ningú arreu no gosa dir que no siguin demòcrates. Tenen clar que hi ha drets territorials. La població de parla anglesa porta els seus fills a l'escola de llengua francesa, sempre només en llengua francesa; hi tenen dret com qualsevol ciutadà. A la biblioteca i als arxius centrals, i a la universitat, i al carrer, i a les botigues, als transports com ara el metro, etc. tota la comunicació oral i escrita és només en francès. A la televisió i a la premsa hi ha presència de la llengua anglesa, també a la universitat de llen-

El primer ministre del Quebec, Jean Charest, en el discurs en l'assemblea nacional el febrer del 2011 ■ REUTERS

gua anglesa, però la docència primària i secundària és només en francès i la majoria de les universitats són en aquesta llengua. És clar que dels vuit milions d'habitants el vuitanta per cent són francòfons i la minoria anglesa històrica és reduïda i té drets com ara l'ensenyament respectat, acreditant descendència dels primers anglesos. Si és immigrada recent seran homologats a d'altres com jueus, italians, peruans..., grups que s'adapten amb naturalitat al francès dominant com a llengua territorial sense discussió estatal de cap mena.

Els quebequesos no entenen com és que la Generalitat no té el control de les emissions televisives produïdes i/o rebudes a Catalunya, l'espai radioelèctric, del

consum comercial, de la gestió de la llengua a lloc de treball, etc. Tot això depèn del seu govern i la normativa allà és clara: les emissores privades que emeten per al Quebec són totes en francès.

De les diferències amb Catalunya, és significatiu el paper de l'Estat amb dues llengües pròpies, que usa escrupolosament per tot el Canadà mentre que al Quebec tot és en francès. Funcionaris i polítics les han d'aprendre i usar i, si no, no poden exercir. La plenitud de competències és pràcticament en tots els àmbits. Sorpren el consens existent, per grat o per força, i ningú no es planteja alterar a la baixa burxant des del poder central per limitar. Sí que hom pot restar sorprès veient com tot i amb tants drets hi ha referen-

Josep M. Figueres
Professor d'història del periodisme (UAB)

dues llengües tot i que fou, mal d'uropeus, exterminador dels llenguatges aborígens.

Els inspectors garanteixen els drets dels treballadors de les empreses. Dels usuaris no cal. Seria impensable un envàs, un fullet, un anunci, etc. només en anglès; el més habitual és que sigui només en francès. Tot un cúmul de referències que fixen els aspectes més nobles de la convivència en el respecte per part de les autoritats canadenques i en la capacitat dels quebequesos de fer-se respectar.

Tot i així, el periodista i estudiós Pierre Gavelin a *Liberté du Québec* (2011) afirma: “Cada any editem més de 4.000 llibres, publicats per més de 200 editors, difosos per una vintena de grups de distribució a l'entorn de 250 llibreries i 800 biblioteques públiques, sense comptar els centenars de biblioteques escolars. Editem 14 diaris i no menys de 480 periòdics. Disposem de centenars de programes als canals públics, amb 256 emissores de televisió i 93 estacions de ràdio privades sense oblidar la quarantena de ràdios comunitàries. Disposem de més de 900 enregistraments sonors d'artistes quebequesos o estrangers, dotzenes de films i més de 13.000 representacions teatrals per 130 companyies de teatre, 60 companyies de músiques, 40 companyies de dansa i sis d'òpera, milers d'obres d'art visual, milers d'exposicions i activitats patrimonials. La nostra creativitat cultural és, sens dubte, el més extraordinari recurs natural de la nostra nació. La independència política afirmaria l'existència i vitalitat de la nostra cultura avui com ahir negada per l'Estat canadenc en nom d'una mítica cultura nacional canadenc.”

dums per la independència. A molts quebequesos, amb la llengua i l'economia, i la identitat, plenament respectades, des de René Levesque, des de l'empenta dels anys seixanta amb la Revolució Tranquil·la, els està bé l'*statu*

Els quebequesos no entenen la subordinació catalana ni les renúncies polítiques dels seus líders

quo, que fixa la bandera local, que oneja en rang de preeminència clara –només alguna de canadenc en algun edifici públic– i indica que som al Quebec, terra autònoma, amb el ple sentit del mot, dins d'un estat respectuós amb